

lig vilde henlede Opmærksomheden paa, var, at man ifølge Forslaget ikke blot ønskede opført en ny Straffeanstalt, men ogsaa ønskede den lagt et bestemt Sted. Dette vilde jeg da straks markere, og jeg nævnedes da et Hovedsynspunkt, der, hvad man end maatte mene om andre Synspunkter, i hvert Fald turde tale for, at Straffeanstalten kom til at ligge ved Kjøbenhavn. Jeg skal i øvrigt ikke komme nærmere ind paa Detailler. Hvad Grundens Pris angaar, tror jeg, at man, hvis den kommer til at ligge ved Valby, ikke kan sige, at 68,000 Kr. er for dyrt, naar man tager Hensyn til, hvorledes denne Grund, som nærmere udviklet i Bemærkningerne, i højere Grad end nogen af de andre Grunde man har haft for Øje, opfylder Betingelserne for, at der kan faas en god Anstalt der. Jeg skal særlig fremhæve den store Fordel, det har, at man har baade Vandværk og Kloakanlæg i Nærheden, men det er jo for øvrigt Spørgsmaal, som nærmere kunne prøves.

Busk: Jeg indrømmer den ærede Minister, at naar der skal være Tale om at bygge en saadan Straffeanstalt, i hvilken der skal være flere Hundrede Fanger, som skulle beskæftiges, har det meget stor Betydning ogsaa at faa Spørgsmaalet om Benyttelsen af Fangernes Arbejdskraft rimeligt og fornødt løst, men dermed høre mine Indrømmelser op, thi jeg antager, at der kan godt præsteres fornødt Udsigt til, at det Krav, som stilles og maa stilles fra Straffeanstalten, kan opfyldes andetsteds end ved Kjøbenhavn. Vi have ikke ringe Erfaring paa det Omraade, og jeg antydede allerede i mine første Udtalelser, at da vi vilde prøve paa, om det skulde være muligt at faa noget mere ud af Fangerne f. Eks. i Horsens Tugthus og derfor i sin Tid ikke vilde forny Arbejdskontrakten, saa var der en hel Mængde Haandværkere og industridrivende, som klemte paa Rigsdagen i Almindelighed og Finansudvalget i Særdeleshed og vilde, at man skulde gøre noget for dem i det Stykke; men da vi saa fra Rigsdagens og Finansudvalgets Side prøvede paa at imødekomme deres Fordringer, viste det sig, at disse Medborgere slet ingen Ting vilde alligevel, saa vi blev nødt til igen at lade det store Firma i Horsens overtage Fangerne i Tugthuset. At Firmaet fik dem til meget billig Pris, og at vi ere nødt til at tage Hensyn til Stedet, hvor en saadan Anstalt ligger, deri har Ministeren utvivlsomt Ret, og det vilde ogsaa alle, der have under-

søgt disse Forhold. Nu maa den store Fabrikvirksomhed, der benytter Fangerne, have Mestre, der komme ud paa Anstalten og ere ved Arbejdet af og til, og det kan jo ikke præsteres af Folk, hvis Virksomhed ligger langt fra Anstalten, men naar Ministeren selv oplyser, i sine Motiver, hvad det er for Arbejde, der her er Tale om, har det bragt mig paa den Tanke, som jeg for Resten ogsaa har hørt udtale tidligere, at det et meget nemmere at skaffe Arbejde til kvindelige Fanger end til mandlige. Hvad er det for Arbejde, som den ærede Minister selv udtaler, at der skal drives paa denne Anstalt? — thi naar jeg tager Ordet igen angaaende dette, er det, fordi det virkelig har stor økonomisk Betydning at faa dem beskæftigede og faa noget ud af dem. Det siges her i Motiverne Tillæg A., Sp. 2,355—56, at Fangernes Arbejdskraft udlejes til Papirposefabrikation, Strømpestrikning, Fabrikation af Livfjedre, Haandvævning, Syning, Filering af Fiskeket og Hattefabrikation. Nu kan jeg, naar en saadan Anstalt kommer til at ligge i Nærheden af en saa stor By som Aarhus, der jo nu har op imod 50,000 Indbyggere eller i hvert Fald nærmer sig stærkt dertil, ikke indse andet, end at der dérovre er næringsdrivende Borgere, som netop kunne benytte saadanne Fangers Arbejde, og det vil maaske meget nemmere kunne ske ved den Række Arbejder, som her er Tale om, end ved det Arbejde, som præsteres af de mandlige Fanger i Horsens Tugthus. Det er meget rigtigt, at en af de Ting, som har størst finansiell Betydning, naar der skal bygges en saadan Anstalt, er at faa Fangerne beskæftigede og faa en nogenlunde rimelig Pris for deres Arbejde — vi vide jo alle, at vi ingenlunde faa det, som der betales for andre Daglejeres Arbejde — men jeg paastaar, at vi kunne gøre os Haab om at faa den nævnte Fordring fra Administrationens Side fyldstgjort, naar Anstalten lægges ved en saa stor By som Aarhus. Derfor har jeg dristet mig til at nævne netop denne By for derved at bidrage til, at der atter knyttes en Institution til den største By i Jylland, hvad jeg af de Grunde, som jeg har antydet i mit første Foredrag, anser for at være i hele Samfundets velforstaaede Interesse.

Justitsministeren (Rump): Jeg skal i Anledning af, hvad det ærede Medlem har anført, kun gøre en ganske kort Bemærkning: Aarhus har 40,000 Indbyggere, Kjøbenhavn med Frederiksberg har om-